

මිරිස් වගාව

ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කරන කුඩාම වගා භූමි ප්‍රදේශය වන මිරිස් වගාව ලොව පුරාම අතිශය වැදගත් වන්නාවූ වගාවකි. විශේෂයෙන්ම ආහාර ආර්ථිකය සඳහා වගාවක් වන මිරිස්, ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂ හා අතරමැදි කලාපයන්හි ඉතා හොඳින් වගා කල හැකිය.

භෞමික හා දේශගුණික අවශ්‍යතා

හොඳින් ජලවහනය සිදුවන ගැඹුරු කාබනික උව්‍යයන්ගෙන් පොහොසත් වැලි සහිත ලෝම පස මිරිස් වගාවට බෙහෙවින්ම උචිතය. සෙප්ටිලෝඩ් 21°-27° දක්වා ප්‍රදේශයේ උෂ්ණත්වය වඩාත් සාර්ථක වගාවකට හේතුවන අතර පැතුරුණු වර්ෂාපතනයක් සහිත විශේෂ කාලගුණය රෝග හා පළිබෝධ හානි අඩු කිරීමටද හේතු වේ.

වගා කළ යුතු කාලය

අතස් දියයෙන් පමණක් මිරිස් වගා කරන්නේ නම් මහ කන්නයේ සැප්තැම්බර්- ඔක්තෝබර් වැඩි ආරම්භයත් සමඟ වගා කටයුතු ආරම්භ කල යුතු වේ. බොහෝ විට හේන් ආශ්‍රිත මිරිස් වගා වලදී මෙය වැදගත් වේ. සුළු හෝ මහා වාර්ෂික වගාවේ මිරිස් වගාව සඳහා මහ කන්නයේදී දෙසැම්බර් සහ යල් කන්නයේදී මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාස වඩාත් සුදුසු වේ. ඉහළ අස්වැන්නක් මෙන්ම හොඳ මිලක් ලබා ගැනීම සඳහාද වගා කාලය ඉතා වැදගත් වේ. මිරිස් මිලෙහි වැඩි වීම පෙන්නුම් කරන කාල පරිච්ඡේදයන්හි අස්වනු වෙළඳපළට යැවියහැකි සේ සැලසුම් කළ හැකි නම් වැඩි ආදායමක් ලබා ගත හැකිය.

නිර්දේශිත ප්‍රදේශ

වැදගත් ලක්ෂණ	වම් අයි 1	වම් අයි 2	කේ 1 2	අරුතළු	වම් අයි හොට්
කරලේ ප්‍රමාණය (සෙ. මී.)	10-12	6-8	8-10	7-11	8-10
වගාව සඳහා සුදුසු කන්නය	මහ	යල- මහ	යල	මහ	යල- මහ
දැලි රෝග වලට ඔරොත්තු දීම	අඩුයි	මධ්‍යස්ථයි	අඩුයි	ඔරොත්තු දේ	ඔරොත්තු දේ
කොළ කොඩි වීමට ඔරොත්තු දීම	අඩුයි	අඩුයි	මධ්‍යස්ථ	අඩුයි	මධ්‍යස්ථ
වෙනත් කරුණු	වර්ෂා පෝෂිත හා අමු මිරිස් සඳහා	අමු විශේෂ අනුපාතය අඩුය	අමු මිරිස් සඳහා වඩාත් උචිතය	අඩු කලකින් කරල් හා විශේෂ මිරිස් සඳහා	වැඩි අස්වනු

නිරෝගී පැළ ලබා ගැනීම

සිටුවීම සඳහා දින 25-30ක් අතර වයසේ නිරෝගී පැළ ලබා ගැනීම මගින් හොඳ මිරිස් වගාවක් ස්ථාපනය කළ හැකි වේ. අක්කරයක් සිටුවීම සඳහා මිරිස් බීජ ග්‍රෑම් 400ක් තවත් කිරීම හොඳටම ප්‍රමාණවත්ය. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව නිර්දේශ කර ඇති නිවැරදි තවත් තාක්ෂණය අනුගමනයෙන් නිරෝගී පැළ ලබා ගත හැකිවේ. හිරු වළිය හොඳින් ලැබෙන ජලවහනය හොඳින් සිදුවන ගැඹුරු පසක් සහිත ස්ථානයක් තෝරා ගැනීම, තවත් පිටිවැසුණු කිරීම, බීජ ප්‍රතිකාරක යෙදීම හා නියමිත බීජ ප්‍රමාණය ජේප්‍රී ආකාරයෙන් වැපිරීම මෙහිදී අනුගමනය කල යුතු ප්‍රධාන කරුණු කීපයකි. බොහෝ ගොවීන්ගේ මිරිස් තවත් අසාර්ථක වීමටත් තවත්වල රෝග හා පළිබෝධ හානි ඇති වීමටත් මූලික හේතුව වනුයේ මෙම කරුණු වලින් පරිබාහිරව කටයුතු කිරීමයි.

කෙෂත්‍රය හිලියෙල කිරීම

බිම් සැකසීම ආරම්භයට පෙර සියළු වල් පැළ මර්ධනය කොට කෙෂත්‍රය සකස් කිරීම මගින් සාර්ථක වගාවකට හොඳ අත්තිවාරමක් සපයයි. වමහින් මිරිස් පැළ හා වල් පැළ අතර තරඟය අඩු වනවා පමණක් නොව වල් මර්ධනය සඳහා වැය වන වියාල මුදලක්ද ඉතිරි කරදේ. ගැඹුරට පස් පෙරළීම ජලවහන තත්ත්වය දියුණු කිරීම මගින් සිටුවීමට හොඳ මාධ්‍යයක් සකස් කිරීම ඉතා වැදගත්ය. කාබනික පොහොර පසට එක් කිරීම හා මූලික රසායනික පොහොර යෙදීම මගින් වගාවේ වර්ධනයට හොඳ ආරම්භයක් ලබා දේ. සාන්ද්‍ර සුපර් පොස්පේට් කිලෝ ග්‍රෑම් 40ක් හා මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ් කි.ග්‍රෑම් 20ක් අක්කරයක් සඳහා මූලික රසායනික පොහොර ලෙස යෙදිය හැක. පැළ සිටුවීමට දින 2-3කට පෙර මූලික පොහොර යෙදීමත් එම අවස්ථාවේ පසේ තෙතමනයක් තිබීමත් මෙහිදී වැදගත් වේ.

පැළ සිටුවීම

ජලසම්පාදන තත්ත්ව යටතේ මිරිස් වගා කිරීමේදී පැළ අතර සෙ.මී.45ක් හා ජේප්‍රී අතර සෙ.මී. 60ක පරතරයක් තබා එක් වලකට පැළ 02ක් වන සේ සිටු වීම කල හැක. විනෙන් වර්ෂාවෝෂිත තත්ත්ව යටතේ පමණක් වගා කරයි නම් මෙම පරතරය සෙ.මී. 45ක් සහ සෙ.මී.30ක් ලෙස අඩුකර ගත යුතුය. පැළ සිටුවීමේදී ජල සම්පාදනය කළ හැකි නම් පැළ මියයෑම අවම කර ගත හැකි වේ. දැඩි හිරු රශ්මියෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට ළපටි පැළ ආවරණය කළ හැකි නම් වඩාත් යෝග්‍යය. පැළ හොඳින් ස්ථාපනය වන තෙක් හොඳ පාංශු තෙතමන තත්ත්වයක් පවත්වා ගැනීම වැදගත් වේ.

ජල සම්පාදනය හා පොහොර යෙදීම

මුල් කාලයේදී දින 3-4කට වරක් ජල සම්පාදනය කල යුතු වුවත් වගාව හොඳින් වර්ධනය වූ පසු දින 6-7කට වරක් වුවද ජල සම්පාදනය කිරීම ප්‍රමාණවත්ය. විනෙන් මෙම තත්ත්වය පසේ රඳන ජල ප්‍රමාණය අනුවත් පරිසරයේ විශුල තත්ත්වය අනුවත් වෙනස් වීමට පුළුවන. විශේෂයෙන්ම මල් හට ගන්නා කාලයේදී ජල හිඟතාවයක් ඇති වීමෙන් අස්වනු අඩුවිය හැකිය. සිටුවා සති දෙකේදී හා සති 4දී පළමු හා දෙවන මතු පිට පොහොර ලෙස පිළිවෙලින් අක්කරයකට කි. ග්‍රෑම් 40 ක් හා 50 ක් යුරියා යෙදීම කල යුතු වේ. සිටුවා සති අටක් පමණ වන විට තෙවන මතුපිට පොහොර යෙදීම කල යුතු වේ.

මේ සඳහා යුරියා කිලෝ ග්‍රෑම් 50ක් හා මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ් කි. ග්‍රෑම් 20ක් මිශ්‍ර කොට අත්කරයක් සඳහා යෙදිය හැක. සිව්වන හා පස්වන මතුපිට පොහොර යෙදීමේදී සිටුවා සති 12 දී හා සති 16 දී අත්කරයකට යුරියා කිලෝ ග්‍රෑම් 50ක් බැගින් වරකට යෙදිය යුතු වේ. වෙළඳපොළේ ජනප්‍රිය වී ඇති දියර පොහොර හා විවිධ හෝමෝන වර්ග යෙදීමට ගොවීන්ගේ වැඩි තැනැත්තන් මෑතක සිට දක්නට ලැබේ. එමගින් ඔවුන් අපේක්ෂා කරනුයේ හොඳ වර්ධනයක් සහ වැඩි අස්වැන්නකි. එහෙත් නියමිත ප්‍රමිතියකින් තොර වූ ද්‍රව්‍ය යෙදීමෙන් සිදුවිය හැකි අහිතකර බලපෑම් නිසා බලාපොරොත්තු නොවන හානි සිදු වීමට ඉඩ ඇති බවත් මතක තබා ගත යුතුය. වල් පැළ මර්දනය කිරීම හා වරින්වර පැළ අවට පස බුරුල් කිරීම මගින් හොඳ වර්ධනයක් අපේක්ෂා කල හැකි වේ. ජල සම්පාදනයෙන් පසු අතින් වල් නෙලීම මගින් සාර්ථක ලෙස වල් පැළ මර්දනය කල හැක.

රෝග හා හදිවෝධ ජාලනය

රෝග

- කොල පුල්ලි රෝගය
- රිකිලි කුණුවීම
- ඇන්ත්‍රැක්නෝස්
- පාදස්ථ කුණුවීම

යන ප්‍රධාන දිලීර රෝග නිසා මිරිස් අස්වැන්න අඩු වීම හා ගුණාත්මයට හානි සිදුවීම විය හැකිය. විශේෂයෙන් වර්ෂාව පවතින අදුරු කාලගුණික තත්වයන් මෙම රෝග ඇති වීමට හේතු වේ. නිර්දේශිත දිලීර නාශක භාවිතයෙන් දිලීර රෝග මර්දනය කර ගත හැකිය.

කෘමි පළිබෝධ

- පැළ මැක්කා
- මයිටාවා
- කුඩිත්තා
- සුදු මැස්සා

මිරිස් වගාවේ ප්‍රධාන පළිබෝධකයින් ලෙස සැලකිය හැකිය. මෙම සතුන් මිරිස් ශාක පත්‍ර වල යුෂ උරා බීම නිසා කොළ කොඩි වීමේ තත්වයට පත් වේ. තවද මෙම සතුන් මගින් පැතිරෙන වෛරස් රෝග නිසා වගාව මුළුමනින්ම හානියට පත්විය හැකිය. මේ හැරුණු විට කොළ කන දළඹුවන් හා කරල්වීදින පණුවන් ගේ හානිය නිසා අස්වනු හානි ඇතිවිය හැකිය. නිර්දේශිත පළිබෝධ නාශක භාවිතය මගින් හා නිවැරදි ශෂ්‍ය වීද්‍යාත්මක ක්‍රම අනුගමනයෙන් වගා හානි අවම කර ගත හැක.

අස්වනු නෙලීම හා වෙළඳපලට සැකසීම

අස්වනු නෙලීම අමු හෝ ඉදුණු කරල් ලෙස කළ හැක. අමු කරල් ලෙස අස්වනු නෙලීමේදී කරල් හොඳින් මෝරා තිබීම ඉතා වැදගත්ය. ළපටි කරල් බරින් හා සැර ගතියෙන් අඩුය. ඉක්මනින් ගුණාත්මය අඩුවන නිසා හොඳින් මෝරු කරල් ලෙස අස්වනු නෙලිය යුතුය. වියළි මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ඉදුණු මිරිස් ලෙස අස්වනු නෙලීමේදී කරල් සම්පූර්ණ රතු පැහැයක් තිබීම හෝ කරල් 80% කට වඩා රත් පැහැ වී තිබීම අවශ්‍ය වේ. හොඳින් නොඉදුණු අමු කරල් වියළීමේදී සුදු පැහැයට හැරීම හේතුවෙන් වෙළඳපල ඉල්ලුමටත් මිරිස් අස්වැන්නෙහි ගුණාත්මයටත් විය අහිතකර ලෙස බලපානු ඇත.

ඉදුණු මිරිස් දින දෙකක් පමණ ගොඩ ගසා තබා තෙවන දිනයේ සිට වියළීම ආරම්භ කල යුතුය. දින පහක් පමණ අවිච්චි වේලීම ප්‍රමාණවත් වේ. මිරිස් වේලීමේදී පැදුරු, මාගල්, ගෝනි හෝ ටාපෝලින් වැනි යම්කිසි මතට දමා වියළීම තුළින් කරල්වල දීප්තිමත් භාවයටත්, රත් පැහැයටත් සිදුවන හානිය අවම කරගත හැකි වේ. මෙලෙස හොඳින් වියලා ගත් පසු ගෝනිවල අසුරා ගබඩා කර ගත යුතුයි. වියළි මිරිස් ලෙස දිගු කලක් කල් තබා ගැනීමේදී වරින් වර වියළීම අවශ්‍ය වේ. හොඳින් වියළි ඇති කරල් මාස 4-6ක් දක්වා කාලයක් ගබඩා කර තබා ගත හැකිය.

වෙළඳපල ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි වියළි හා අමු මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමු වීමෙන්ද අස්වනු බහුල සමයන්හි මිරිස් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයක් සඳහා යොමු වීමෙන්ද මිරිස් ගොවියාට ශක්තිමත් ආර්ථිකයක හිමිකරුවෙකු වීමට හැකිවනු ඇත. සාමාන්‍යයෙන් අත්කරයක් වගා කිරීම සඳහා රු 80,000/- පමණ වැය වන අතර ලැබිය හැකි ලාභය අත්කරයකට රු 150,000/- ඉක්මවයි. තවද අමු මිරිස් ලෙස අපනයන වෙළඳපලට පිළියෙල කිරීමේදී ලැබිය හැකි ලාභය වැඩි කර ගතහැක.

වැඩි විස්තර සඳහා අධ්‍යයනය, කේන්ද්‍ර හෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, මහඉලුප්පල්ලම දුරකථන අංක : 025-2249177, 025-2249132

අපි වචන - රට නඟනු

දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය දිරි ගැන්වීමේ ජාතික මෙහෙයුම 2007-2010

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයකි